

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN HOME

AMERICAN IN SPIRIT
FOREIGN IN LANGUAGE ONLY

National and International Circulation

SLOVENIAN
MORNING NEWSPAPER

NO. 27

CLEVELAND, OHIO, WEDNESDAY MORNING, FEBRUARY 8, 1961

STEV. LX — VOL. LX

Washington z nemško ponudbo ni zadovoljen

Združene države s predlogom Zah. Nemčije za gospodarsko pomoč niso zadovoljne. Pričakujejo, da bo Nemčija storila kaj več.

BONN, Zah. Nem. — Ko sta bila pred Božičem v Bonnu bivši zakladni tajnik Anderson in namestnik državnega tajnika Dillon ter zahtevala nemško pomoč pri urejanju ameriške trgovinske bilance, je zahodnonemška vlada stavila nekaj predlogov, ki pa so se Amerikancema zdeli veliko premalo in sta odpotovala v Pariz in London, kjer tudi nista dosti boljše opravila.

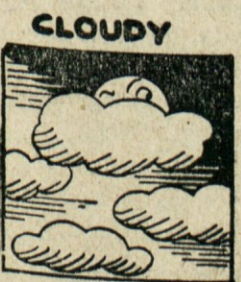
Pričakovali so, da bo Zah. Nemčija novi ameriški administraciji pokazala več pripravljenosti k sodelovanju. Vendar je v bistvu ostala pri starem predlogu. Nemci trdijo, da je ameriška stiska le začasna in da bo hitro minila, da je torej tudi pomoč potrebna le začasno. Zah. Nemčija je pripravljena takoj vrniti Združenim državam 587 milijonov dolarjev od povojnega posojila, ki ga ima čas plačati v 27 letih. Od celotnega posojila hočejo Nemci zadržati le 200 milijonov kot nekako jamstvo za ureditev nemškega imetja v Združenih državah, ki je bilo zaplenjeno tekom druge svetovne vojne. Okoli 325 milijonov so pripravljeno plačati na račun ameriških vojnih dobav za l. 1961. Pripravljeno so tudi zvišati svoj prispevek NATO od 13,4 na 20 odstotkov in prispevati 75 milijonov v Ameriški mednarodni sklad za podpiranje gospodarsko zaostalih držav. Svoj lasten načrt za pomoč tem državam v višini milijona dolarjev so pa potisnili iz strani in o njem ne marajo več govoriti.

V Washingtonu s tem predlogom niso zadovoljni in skušajo pripraviti Nemce do tega, da bi plačali vsaj del stroškov za vzdrževanje ameriških čet na svojih tleh, ker so dejansko tam zaradi varstva Nemčije in Evrope pred nevarnostjo z vzhoda.

Razprava proti vohunom v Vel. Britaniji

LONDON, Vel. Brit. — Tu se je začela večeraj sodna razprava proti petim vohonom, ki so skušali spraviti v sovjetske roke vojaške skrivnosti na področju Portlanda, kjer vrše poskuse najnovejših orožij proti podmornicam.

To je od l. 1950, ko so sodili dr. Fuchsa zaradi izdaje skrivnosti atomske bombe Sovjetiji, največji vohunski proces v Vel. Britaniji.

CLOUDY
Vremenski prerok pravi:

Oblačno z možnostjo naletavanja snega. Najvišja temperatura 35, najnižja 22. — Včeraj napovedani snežni meteži, ki naj bi prinesel mestu do 4 palce snega, se je pozno sinoči okrenil proti vzhodu, predno je Cleveland sploh dosegel.

Volitve na Poljskem naj bi bile svobodnejše?

VARSAVA, Polj. — Na Poljskem bodo v aprilu redne parlamentarne volitve. Treba bo "izvoliti" vse nove poslance. Volitve bodo čisto gotovo izpadle tako, da bodo dobili komunisti običajnih 52 odstotkov mandata, ostale režimske stranke pa 48. Vsi poslanci režimskih strank so praviloma zmeraj glasovali s komunisti, le dober duhat je glasoval proti. Za ostanek vlada sedaj največje zanimanje.

Vlada je namreč spremenila volivni red v toliko, da se na zborih volivcev pojavi lahko tudi opozicija in postavi svojega kandidata. Ako zmaga opozicijski kandidat, pride na uradno kandidatsko listo, ki predvideva možnost, da v vsakem volivnem okraju kandidira tudi po več kandidatov.

Lahko se torej zgodi, da bo prišlo na volivne liste precej več opozicijskih kandidatov in da bodo nekateri med njimi tudi izvoljeni. Ti seveda ne bodo vezani na sporazume s komunisti in bodo v parlamentu lahko nastopali neodvisno, seveda, ako bodo imeli potreben pogum.

Umoril ženo in sina

AKRON, O. — Anton F. Bella, ki so ga v avgustu lani izpustili iz umobolnice, je večeraj zjutraj po večurnem prepirlu ustrelil svojo 36 let staro ženo Ireno in 14 let starega sina Franka, med tem ko se je 19 let stari hčeri Terezi posrečilo uiti.

Po zločinu je morilec poklical policijo, ki je prišla in ga prijel. Izjavil je, da je hotel napraviti samomor. Zaprt v okrajni ječi je obdolžen dvojnega umora. Predno bo prišel pred sodišče, ga bodo brez dvoma poslali znova na opazovanje v bolnišnico.

Argentinski Frondizi doživel volivni poraz

BUENOS AIRES, Arg. — Stranka predsednika Frondizija je pri kongresnih volitvah podpirala z vsemi močmi ponovno kandidaturu sen. Armanda Turano. Mož je izšel iz volivne borbe kot tretji.

Zmaga vladi nasprotnega kandidata v Kongresu položaja ne bo spremenila, ker ima vlada tam veliko večino, volivni izidi so le dokaz, da je Frondizi izgubil naklonjenost volivcev, ki mu je pred tremi leti pomagala na oblast.

Komunistična ofenziva proti Japonski se nadaljuje

TOKIO, Jap. — Lansko poletje, ko se je Eisenhower pripravil na obisk Japonske, je bila komunistična ofenziva za zrušitev tamkajšnje zahodno-usmerjene vlade posebno močna in očitna. Eisenhower je moral obisk odpovedati, ameriško-japonska vojaška pogodba pa je bila kljub vsemu uzakonjena. Moskva in Peiping se s tem stanjem nočeta sprijazniti, vedno znova iščeta potov in načinov, kako bi Japonsko odtrgali od Amerike in jo povezali s komunističnim blokom.

Pretekli teden je sovjetski minister Aleksander Iščov ponudil Japoncem nemoteno ribarjenje v vodah severno od otoka Hok-

Kongres naj omogoči podpiranje satelitskih in nevtralnih držav

Predsednik Kennedy želi, da bi bil znani "Battle Act" času primerno spremenjen.

WASHINGTON, D. C. — Od leta 1951 takojimenovani "Battle Act" prepoveduje federalni administraciji podpiranje v katerikoli obliki vsake države, ki bi prodajala Moskvi ali njenim satelitem strateški material ali orožje. Predsednik ima sicer pravico do nekaterih izjem, toda ta pravica je preozko odmerjena in ovira zunanjo politiko. Zato je že predsednik Eisenhower prosil za spremembo zakona; Kongres je takrat celo stvar zametkal kot manj važno. Kennedy se je sedaj zopet obrnil na Kongres in prosil za hitro spremembo omenjenega zakona. Rad bi namreč čim prej uredil podpiranje Poljske.

Pri poljski Narodni banki ima naša administracija že cela leta dobroimetja v znesku \$335.000.000, ki ne ve kaj z njimi početi, kajti tega denarja ne sme nakazati ven iz Poljske. Hoče ga podariti Poljski za razna javna dela, posebno za zboljšanje prometne. Dalje bi rada podpirala tudi razne afriške nevtralne države, ki prodajajo komunistom strateški material. Radi tega jih v smislu zakona ne sme podpirati, pa bi jih vendarle rada, kajti važnost strateških materialov ni več danes tako velika, kot je bila pred leti.

Kongres tudi sedaj ni za celo stvar preveč vnet. Ne bo se pa obotavljal, ako bo sedanja administracija nanj pošteno pritiskala.

"Pravda" se je začela zaletavati v Kennedyja

MOSKVA, ZSSR. — Moskovski dnevnik "Pravda" se ni mogel več zdržati. Začel je tudi on kritizirati predsednika Kennedyja.

Pravdi ni všeč predsednikova poslanica o stanju naše dežele. Smeši predsednika, da še zmeraj veruje v "komunistično željo po nadvladi nad vsem svetom," jezi se, ker je za osvobodjenje zaslužnih narodov v srednji Evropi.

Sprememba v pisanju moskovske Pravde ne pomeni veliko. V Moskvi je že prišlo v navado, da komunistično časopisje obrača, Hruščev pa obrne, kadar mu padé v glavo.

Tunizija naj posreduje med Francijo in uporniki?

TUNIS, Tun. — Tuniški predsednik Burgiba gre na počitnice v Švico. To dela vsako leto v tem času. Da je letos njegova pot zanimivejša, je poskrbel novica, da ga je De Gaulle povabil na obisk in da je Burgiba rekel, da o tem nič ne ve, da pa bo obiskal francosko prestolico čisto gotovo, ker ima tam svoje opravke.

Na drugi strani so v Tunisu opazili, da se je uporniška vlada zadnje dni sestajala na seje. Verjetno je govorila o položaju v Tuniziji in o De Gaulleu. Verjetno je, da je uporniška vlada povedala Burgibi, kaj misli o pogajanjih s Parizom.

Drugi mislijo, da je vmešavanje Burgibe v pogajanja med Parizom in uporniki samo megle, ki naj zakrije pravi kanal, po katerem se vršijo pogajanja med obema nasprotnikoma. Kje naj bi bil ta kanal, pa nihče ne ve.

Sovjetija dobro pripravljena na civilno obrambo

LOS ANGELES, Calif. — Leo Goure, najboljši ameriški strokovnjak za sovjetsko civilno obrambo, je razlagal na obratni konferenci na Kalifornijski univerzi pretekli teden, da je Sovjetija zgradila na tisoče zaklonišč in uvedla sistemsko vezbanje vsega prebivalstva za obrambo pred napadi iz zraka za slučaj vojne.

Civilna obramba je v Sovjetiji obvezna in obsega tako mesta kot podeželje. Od leta 1955 je izvedla tri obvezna vezbanja vsega prebivalstva. To zimo se je moralo vse mestno prebivalstvo v starosti od 16 do 55 let udeležiti 18-urnega tečaja o tem, kako se v slučaju napada varovati in kako se ravnati v zakloniščih, ki jih morajo imeti vse hiše tako v mestih kot na deželi.

Manj dela

V štirih desetletjih od l. 1914 se je število ur za posetev, obdelovanje in žetev žita na površini enega akra zmanjšalo za 59 odstotkov.

Ločitev postala težja

CLEVELAND, O. — Na novo izvoljena sodnika Perry B. Jackson in John E. Sweeney na Common Pleas sodišču pretresata sodbe za ločitev zakonov zelo vestno in natančno. Tekom treh tednov je Sweeney zavrnil ločitev 10 parov, čeprav od strani toženega ni bilo nobenega ugovora.

Odvetniki se jeze, toda sodnika trdita, da se bosta strogo držala predpisov zakona.

KENNEDYEV KANDIDAT JE ZADEL NA MOČAN ODPOR!

Predsednik Kennedy je imenoval za administratorja agencije za finansiranje domov in stanovanj črnc Roberta C. Weaverja. Bančni odbor Senata, ki ga mora zaslišati in predložiti njegovo odobritev, ga sploh ni maral začeti zasliševati, dokler ga ni predsednik v posebnem pismu priporočil in izjavil, da je natančno predudril poročilo o njem, ki ga je sestavil FBI. Zasliševanje bodo danes nadaljevali.

WASHINGTON, D. C. — Vlada predsednika Johna F. Kennedyja je včeraj dobila v Senatu prva polena pod noge. Predsednik Senatovega bančnega odbora sen. Willis Robertson, demokrat iz Virginije, ni maral začeti zasliševanja Roberta C. Weaverja, ki ga je predsednik imenoval za administratorja zvezne agencije za stanovanja in domove (Housing and Home Finance Agency). Predsednik je moral na zahtevo Senatovega odbora v posebnem pismu zagotoviti, da je poročilo FBI o preteklosti Weaverja natančno proučil, predno ga je imenoval na visoko mesto v zvezni administraciji. Robert Weaver naj bi bil v mlajših letih član raznih sopotniških organizacij. Senatov odbor je ta dejstva vzel za vzrok svojega nastopa proti Weaverju, v resnici se pa južni senatorji boje, da bo Weaver, ki je črnc, skušal predosledno uveljavljati integracijo pri svojem poslu.

Robert C. Weaver je načelnik agencije za stanovanja v mestu New Yorku in se je v tem poslu baje kar dobro izkazal. Je tudi znan demokratski politik in vodnik National Association for the Advancement of Colored People.

Ko bi se imelo začeti zasliševanje, je načelnik senatnega odbora Robertson izjavil, da tega ne bo začel, dokler ne dobi od predsednika pisma, da je vprašanje lojalnosti R. Weaverja po poročilu FBI vzel v poštev, predno ga je imenoval na važno mesto. Dve uri kasneje je Kennedy pismo poslal v Senat. Robertson je pismo prebral in ga vključil v akte, nato pa začel zasliševanje.

R. C. Weaver je zanikal, da bi bil član katere izmed znanih sopotniških organizacij, pa priznal, da je sodeloval na konferencah nekaterih izmed takih organizacij, vendar z odobritvijo svojih predpostavljanih. Tedaj je bil baje v službi zvezne vlade.

Posebno natančno je R. C. Weaverja zasliševal sen. William A. Blakley iz Teksasa.

Zasliševanje se bo danes nadaljevalo in sodijo, da bo Weaver kljub odporu nekaterih južnih senatorjev le potrjen.

**VSAJ TRI DNI PREJ
predno se preselite,
nam pošljite vaš
NOVI IN STARI NASLOV**

Nova mella v Braziliji

Novi predsednik Janio Quadros hoče imeti v državnih uradih red.

BRASILIA, Braz. — Brazilija je pretekli teden dobila novega predsednika Jania Quadrosa, prejšnjega 44 let starega guvernerja Sao Paulo. Novi predsednik je opozoril svoje sodržavljane na gospodarske težave, v katerih se dežela nahaja. Prejšnja vlada jo je s svojimi gradnjami jezov, cest, tovarnih in nove prestolnice spravila skoro na rob finančnega propada. Zunanji dolg je porasel na 3,8 bilijonov dol., od tega samo v zadnjem letu za \$600.000.000. Proračun, ki ga je Kubičkova vlada izdelala za novo finančno leto, predvideva \$490.000.000 primanjkljaja.

Novi predsednik je obljubil, da bo spravil državne finance v red, prav tako je obljubil vrsto reform na socialnem polju. Javnost sedaj z zanimanjem čaka na predloge in ukrepe nove vlade.

V zunanji politiki je Quadros označil komunizem za "novi imperializem," pa pri tem pustil vrata odprta za morebitno sodelovanje s Sovjeti, katerim bi rad prodal del 40 milijonov vreč odvišne kave.

Ko je novi predsednik prišel dan po vmetitvi ob 7:30 v svoj urad, ni našel nikjer nobenega uradnika. Ves jezen je ukazal, da morajo biti vsi uradniki zvezne vlade ob sedmih zjutraj v uradih in ostati tam do osmih zvečer. Opoldne imajo pravico do treh ur odmora.

Ko je zvečer skušalo ob šestih večje število uradnikov kljub predsednikovemu ukazu oditi domov, so jih straže ustavile, jih vzele celo že iz avtobusov, ki naj bi jih peljali domov, ter jih vrnile v njihove pisarne.

Novi predsednik je odredil tudi preiskavo v petih oddelkih zvezne vlade zaradi sumnje sprejemanja podkupnin.

Santa Maria v rokah lastnikov

RECIFE, Braz. — Braziljska vlada je potniško ladjo Santa Maria vrnila njenim portugalskim lastnikom. Portugalska pomorska družba je prevzela odgovornost in stroške za vrnitev potnikov na njihove domove. Galvao in njegovi so dobili v Braziliji politično zavetišče.

Iz Clevelanda in okolice

Raznašalec—

Uprava Ameriške domovine išče raznašalca za področje: Marcella Rd., Neff Rd., East 185 St., East Park Dr. in Hiller Ave. Nastop takoj. Kličite HE 1-0628.

K molitvi—

Članice Oltarnega društva fare sv. Vida in Podr. št. 25 SZZ so vabljene nocoj ob sedmih v Zakrajškov pogreb. zavod k molitvi za pok. Agnes Gole.

Južna Koreja dobiva od nas velike podpore, pa še ni zadovoljna

SEOUL, Kor. — Združene države dajejo Južni Koreji redno vsako leto okoli \$200.000.000, pa korejsko javno mnenje s tem še zmeraj ni zadovoljno. Sedanja korejska vlada je izvedla valutno reformo in jo povezala z razvrednotenjem korejske valute hwan.

Dočim je bil preje uradni tečaj 650 hwanov za dolar, na črni borzi pa 1.300 hwanov, je sedaj vlada zenačila oba kurza in tako dala hwanu pravo, če tudi razpolovljeno vrednost.

Korejski javnosti to ni všeč. Trdi, da je valutna reforma posledica "ameriškega pritiska" in da je naš poslanik v Koreji neke vrste "korejski nadguverner." Časopisje zahteva, da mora Amerika nositi odgovornost za vse slabe posledice valutne reforme in temu primerno povziti vsakoletne podpore.

Akoravno je vse skupaj izviralo iz trte, se Washington nagiba k misli, da naj bi povišali podporo na okroglo \$250.000.000. Od te vsote naj bi bilo vsaj \$50.000.000 namenjenih kritju tistih izgub, ki so nastale v državnem proračunu radi valutne reforme.

Zadnje vesti

WASHINGTON, D.C. — Predsednikov tiskovni tajnik Salinger je zanikal vesti, da bi posebna preiskava sedanje administracije dognala, da Amerika ni zaostala za Sovjetijo v pogledu oborožitve z medcelinskimi raketami (missile gap). Taka preiskava sploh ni bila nikdar odredjena. Vesti o njej in njenem izidu je predsednik označil za "popolnoma napačne".

WASHINGTON, D.C. — Predsednik J. F. Kennedy bo imel danes dopolne tiskovno konferenco, ki pa jo radio in televizija ne bosta prenašala neposredno kot prvi dve. Sodijo, da bo Kennedy na konferenci govoril med drugim o takozvani raketni vrzeli (missile gap) z Rusijo in o zasliševanju R. C. Weaverja v Senatu.

WASHINGTON, D.C. — Poslanik ZDA v Sovjetski zvezi Thompson pride danes v Washington na razgovore o ameriških odnosih s Sovjetsko zvezo.

NEW YORK, N.Y. — Varnostni svet Združenih narodov je včeraj odložil razpravo o Kongu za nedoločen čas, da da posameznim članom možnost ponovne proučitve položaja in predlogov.

HAVANA, Kuba. — Vlade čete so baje obkolile Escambrayske gore, kjer je zbranih kakih dva do štiri tisoč upornikov. Pri vladni akciji sodeluje okoli 60.000 moderno oboroženih miličnikov.

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave. — Henderson 1-0628 — Cleveland 3, Ohio

National and International Circulation

Published daily except Saturdays, Sundays, Holidays and 1st week of July

Publisher: Victor J. Knaus; Manager and Editor: Mary Dobevec

NAROČNINA:

Za Zedinjene države:

\$12.00 na leto; \$7.00 za pol leta; \$4.00 za 3 mesece

Za Kanado in dežele izven Zed. držav:

\$14.00 na leto; \$8.00 za pol leta; \$4.50 za 3 mesece

Petkova izdaja \$3.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:

United States:

\$12.00 per year; \$7.00 for 6 months; \$4.00 for 3 months

Canada and Foreign Countries:

\$14.00 per year; \$8.00 for 6 months; \$4.50 for 3 months

Friday edition \$3.00 for one year

Second Class postage paid at Cleveland, Ohio

83

No. 27

Wed., Feb. 8, 1961

Dolar po 750 dinarjev, toda ne za vse!

Stalni letni primanjkljaji v jugoslovanski plačilni bilanci so izpraznili vse devizne zaloge v Jugoslaviji, ostalo ni nič toliko, da bi pokrilo precej velike dolgove v devizah za tekoče poslovanje v zunanji trgovini. Iz take zagate je samo en izhod: treba je najeti posojila, da plačš obveze. To je morala napraviti tudi Jugoslavija.

Da se dokopljemo do novih večjih posojil, je morala upnikom predložiti nekaj, kar bo zanje privlačno. V ta namen je sklenila, da temeljito reformira sistem svoje zunanje trgovine. Do letošnjega leta je bil namreč ta sistem tako kompliciran, da tuji izvozniki, ki bi hoteli predajati blago v Jugoslavijo, ali tudi uvozniki, ki bi hoteli kupovati blago v Jugoslaviji, niso mogli priti do kupčij. Niso namreč nikoli vedeli, kako naj računajo dinar v tujih valutah, na primer v dolarju.

Uraden tečaj za dolar je bil: dolar za tristo dinarjev. Ta tečaj je bil zadnje čase samo še na papirju. Koristi so imeli od njega samo tisti, ki jim je komunistični režim hotel nakloniti dolarsko devizo po izredno nizki ceni, škodo pa vsi čisti, ki so ga morali prodajati po tako nizkem tečaju. Jugoslovanska vlada je dalje nastavila za dinar zelo različne cene, ki so se gibale med 300 in 600, računano na dolar. Tako smo dobili poseben tečaj za dolarje, ki jih je kdo hotel pokloniti svojem v domovini, to je bil "izseljeniški" dolar, ki je bil zadnje čase po 600; imeli smo dalje "turistični dolar" po 400 dinarjev itd.

Vse to tuje države ni dosti brigalo. Bolj so bile zainteresirane na tem, kakšen tečaj bo Jugoslavija računala za "trgovski" dolar, to je dolar za poravnavo vseh poslov v jugoslovanskem uvozu in izvozu. Takega tečaja sploh ni bilo, bilo je nešteto različnih tečajev od 632 do 1,500 dinarjev in še več za dolar. Toliko različnih tečajev, ki so se menjali, je bilo Jugoslaviji potrebnih, kajti komunistični režim je uporabljal različne tečaje za dolar kot nadomestek za uvozne in izvozne carine. Zato je bilo pri vsakem konkretnem poslu treba še posebej dognati, kakšen dolarski tečaj bo prišel v poštev pri kalkulaciji cen. To seveda tujim državam ni bilo prav in to je bil tudi eden med razlogi, zakaj Jugoslavija ni mogla postati prava članica znane mednarodne trgovske organizacije GATT, dasiravno bi ji članstvo dajalo velike koristi.

Da se prikupe tujim državam in olajša trgovske pogodbe s tujino, je režim sklenil, da reformira sistem zunanje trgovine. Z letošnjim letom so prišli ob veljavo različni tečaji za "trgovski" dolar, ki je dobil stalno ceno: 750 dinarjev za dolar. Ta tečaj naj velja za vse jugoslovanske uvozne in izvozne posle. Ako hoče vlada braniti interese domačih proizvajalcev, se mora poslužiti navadnih kapitalističnih metod; uvoznik in izvoznik carin, izvoznih premij, davčnih popustov itd. Ne more pa več nastaviti več tečajev za trgovski dolar, kajti ta je vezan na ceno 750 dinarjev.

Komunistični režim imenuje to ceno za dolar "obračunski tečaj." Ta izraz rabi le v domačem prometu, kar je prav, saj v tujini bi ga itak nihče ne razumel. Za tujino pa govori o "devizni reformi." Med pojmom "obračunski tečaj za zunanjo trgovino" in "devizno razliko" je seveda velika razlika. Kdor je ne razume, pride do napačnih zaključkov. To se je tudi zgodilo. V tujini si namreč predstavljajo pod devizno reformo čisto nekaj drugega kot to, kar je premenil jugoslovanski komunistični režim v vrednosti dinarja. Toliko v pojasnilo.

II.

Naše bralce bo bolj zanimalo vprašanje, koliko bodo sedaj dobili za svoje dolarje, ki bodo prišli tako ali tako v Jugoslavijo. Na to vprašanje je treba dati več odgovorov. "Trgovski dolar" velja strogo vzeto le za trgovske posle v zunanji trgovini. Koliko časa bo veljal, tega ne more nihče proročati. Režim pa ceno za trgovski dolar (750 dinarjev) lahko uporablja tudi za druge vrste dolarjev, na primer za "darilni dolar." To menda sedaj tudi dejansko dela, seveda do preklica. Prihajajo poročila iz starega kraja, da tam izplačuje banka za vsak dolar, ki ga kdo pošlje tja kot darilo, 750 dinarjev. Kako dolgo bo to trajalo, tudi ne vemo.

Zdi se pa, da režim ne bo plačeval 750 dinarjev za turistični dolar, to je za dolar, ki ga hoče zamenjati na dinarje turist, ki pride v Jugoslavijo. Turisti dobivajo menda sedaj za svoj dolar po 450 dinarjev. Kako dolgo, ne vemo. Vsekako pa turisti ne morejo zaenkrat računati na ceno za trgovski in darilni dolar (750 dinarjev).

Končno obstoja v Jugoslaviji še zmeraj svobodni ali nelegalni tečaj za dolar. Ta se giblje sedaj na Hrvaškem in v Srbiji, tako trdijo poročila, med 900 in 1.000 dinarji. Svobodna prodaja dolarjev je seveda prepovedana. Kdor je zaslužen pri tem poslu, je hudo kaznovan. Ker je zaslužen velik, ga marsikdo rad tvega.

Kot rečeno, ne upamo nič proročati, kaj se bo še vse

zgodilo. Razlog za tako stališče je preprost. Komaj se je začelo lani govoriti po Jugoslaviji, da bo novi tečaj za dolar 750 dinarjev, je takoj začela rasti ne samo cena za dolar na "črni borzi," ampak tudi cene vsega blaga, kar ga je bilo na trgu. Komunistični časopisi so se zelo pritoževali nad tem pojavom, zaustavili ga pa niso. Vsi namreč računajo, da bodo poskočile vse cene, posebno tiste za prehrano, obleko, obutev itd. Zato se vsak skuša znebiti dinarjev in jih zakupiti.

Posledica bo podražitev življenja, ki bo zahtevala povišanje mezd in plač, v kolikor jih namreč že ni. To bodo čutili tudi turisti; ne bo več nizkih cen za hotelske sobe, za prehrano v gostilnah in kavarnah. Ako bodo tudi dobili nekaj več za svoj turistični dolar, bodo pa zato imeli tudi več stroškov. Že se oglašajo črnogledi poroki, ki trdijo, da so lanski turisti bolje shajali s tečajem 400 kot bodo letošnji s tečajem 450 in morda še več. Lahko imajo prav.

Poudariti pa moramo: Sedanja "devizna reforma" je običajen poskus, ki jih je podobnih napravil komunistični režim že nekaj po zadnji svetovni vojni. Verjetno ni zadnji. Poskus se nahaja v začetni dobi, v praksi še ni preskušen. Kdor torej hoče vedeti, koliko bo dobil za svoj dolar v Jugoslaviji, naj se preje informira pri takih, ki so novo reformo preskusili v praksi, in ne pri tistih, ki ga poznajo samo iz pripovedovanja.

BESEDA IZ NARODA

Vabilo Slovenske šole pri Sv. Vidu

Cleveland, O. — V začetku vsakega šolskega leta si postavi naša Slovenska šola delovni program. Ta obstaja iz dveh delov: iz čisto šolskega, ki ga potem izvaja učiteljski zbor, in izvenšolskega, ki ga izvajajo vsakokratni starši otrok Slovenske šole. O prvem tu ne bo govora, pač pa o drugem.

Skrb staršev otrok Sloven. šole je v prvi vrsti, da skrbje za gmočno stran šole. Vsaka šola namreč, pa naj je še tako skromna, stane denarja. Bolj ko želimo, na primer dvigniti raven šole, bolj moramo skrbeti, da skrb za stvarne potrebe ne zavirajo čisto šolskega dela.

Skrb vseh rojakov na tujem, prav posebej pa še staršev, je, da varujejo in, če mogoče, še bogate slovenski kulturni zaklad v sebi, zlasti pa v svoji mladini. Dovolj sveta smo videli, da moramo brez vsake baharije trditi, da smo Slovenci kljub vsemu še vedno eden izmed najbolj kulturnih narodov na svetu, najsi smo po številu majhni. Da bo nekoč postala naša mladina med nami vredna lastnica tega našega kulturnega zaklada, jo pa moramo naučiti ljubezni do o splošnih naših narodnih svetinj, od katerih je poleg vere materinski jezik največja. Naša mladina mora poleg jezika znati domovine brezpogojno znati jezik svojih staršev, ga spoštovati in ljubiti. V tem bo njeno posebno bogastvo, o katerem nam je govoril malo pred svojo smrtjo na Slovenskem dnevu naš veliki škof Gregorij.

Po delovnem programu naše šole bi morala biti ena izmed prireditev naše šole v tekočem šol. letu v nedeljo, 26. t. m. Ker pa je sedaj na ta dan padla birmna v naši fari, mora ta prireditev odpasti. Prireditev naše šole pa bo drugo nedeljo, 19. t. m., takoj po večerni pobožnosti v cerkvi, in sicer v novi šolski dvorani. Prav vse slovenske starše, tako tiste, ki imajo svoje otroke v Slovenski šoli, kot tudi one, ki jih bodo v kratkem imeli, kot tudi vse prijatelje Slovenske šole vabimo, da v nedeljo, 19. t. m. zvečer rezervirajo par ur za to našo prireditev. Čelob staršev otrok Sloven. šole

Modna razstava

Cleveland, O. — Pristrčno ste vabljeni na razstavo spomladanske mode, katero prireja St. Mary's Parent-Teacher Unit 14. februarja ob osmih zvečer v šolski dvorani. Članice bodo razkazovale nove pomladne kroje, dane na razpolago od Mary's Style Shops. Vstopnice se dbe pri vratih; ali pa kličite Mrs. Dominic Fatice, PO 1-0676; ali Mrs. Joseph Sargi, MU 1-2568.

Cisti dobiček je namenjen za opremo šolske knjižnice.

Mrs. John Trepal, poročevalka.

Glas iz Floride

Ft. Lauderdale, Fla. — Pri vas na severu imate po poročilih vremenskega urada kar pravo sibirsko zimo, pri nas pa si je prijeto toplo sonce, ki nam starim ljudem tako dobro dene.

Dobro nam gre in ne bi bilo prav, če bi se pritoževali. Večkrat mislimo na stari kraj, na našo slovensko domovino. Tako sva se z ženo odločila, da se priključiva romanju, ki ga pripravljata naša potniška pisarna Bled Travel v Clevelandu za 12. junija. Romanje bo vodil župnik slovenske fare sv. Janeza Krstnika v Milwaukee, Wis., p. Klavdij Okorn, prijazen gospod in skušen popotnik. Skupina bo odletela iz New Yorka preko Atlantika 12. junija, kot nam je sporočil lastnik Bled Travel pisarne g. Jože Suhadolnik.

Pot čez morje bomo opravili v nekaj urah z modernim jet letalom, potem bomo opravili romarski del poti, nato pa pojdemo v ljubljeno domovino. To bo že v visoki pomladi. Vse bo v polnem zelenju in cvetju, vse v soncu!

Spominjam se se iz mladih let. Najprej so ozelenele bukve in v gozdu so se začele oglašati ptice pevke. Od vseh mi je bila najljubša kukavica. Rad sem gledal za berglezi in datlji, ko so vstrajno kljuvali v drevesno skorjo, da bi prišli do hrane.

Ozelenele so trate, na polju je žito doseglo že bujno rast. Hodil sem po stezah in potih med z žitom posejanimi njivami in občudoval skrajnca, ko se je dvigal visoko, pa se med veselim zgoljenjem zopet spuščal proti zemlji. Nad deteljiščem je visela v zraku postovka. Kot strela je padla na zemljo, ko je zapazila miš; jo zgrabila in jo že v letu trgala in goltala. Iz cerkvenega zvonika se je oglašala ura, po njhval so delali sosedje in drugi vaščani. Vsi smo se poznali med seboj... Bili smo doma!

Od tedaj je minilo 40 let. Veva predobro, da je sedaj doma vse drugače, da je od onega, kar sva midva poznala in ljubila, ostalo razen same prirede komaj še kaj. Stiri desetletja so v človeškem življenju dolga doba. Florida je bila pred 40 leti komaj kaj poseljena, večina sveta je bila še prazna, močvirja so se vlekle vsepovsod. Danes je slika povsem drugačna.

Na večer življenja bova še enkrat stopila na rodno zemljo in se šla pokloniti na gomile najinih staršev. Tekom bivanja v domovini bova stanovala v Gornjih Gamelnjih pod krasno šmarno goro. Od tam bova hodila na vse strani, kolikor nama bo seveda čas in zdravje dopuščalo. Če pojde vse po sreči, se bova

Mariji v Fatimi in Lurdu zahvalila za vse dobre, v Rimu si bova ogledala grob sv. Petra, starodavni Kolosej, doma pa bova poročala na Brezje k Mariji Pomagaj, kjer sva se pred 44 leti poročila.

Dragi rojaki, pridružite se romarski skupini! Čim več nas bo, tem prijetnejše se bomo imeli in tem živahnejša bo družba!

J. Dolčič.

"Majhna Slovenija - kaj žarji smo!"

(Fr. Sal. Finžgar)

Cleveland, O. — Mnogi med nami osebno poznamo g. inženirja Jožeta Želeta z Addison Rd. Gospod ni samo znan strokovnjak v svoji stroki, marveč tudi zelo zaveden Slovenec. Po zadnji vojski je navezal med drugim pisemske stike s pisateljem Fr. Sal. Finžgarjem, ki bo obhajal 9. februarja t. l. devetdesetletnico življenja.

Pisatelj Finžgar in g. inženir Žele sta si v glavnem pisala glede prevoda Finžgarjevega romana "Pod svobodnim soncem" v angleščino. G. inž. Žele ga je bil prevel v angleščino ter želel izdati pri kateri izmed ameriških knjižnih založb. Ko je o težavah, ki jih je imel s tem v zvezi, pisal pisatelju Finžgarju, mu je ta (2. jan. 1958) takole značilno odgovoril:

"Ljubi gospod! — S prevodom moje povesti Pod svobodnim svetom imate težave. Predvedena je tudi v francoščino in nemščino. Da ga tiskarne ne sprejmejo, je glavni vzrok naša majhna Slovenija. Svet nas nič ne pozna — kajžarji smo. (Besede: majhna Slovenija)" in "Kajžarji smo" so v pismu podčrtane! Op. priobčevalca). Morda se čez čas kaj spremeni, da ne bo le Jugoslavija poznana — ampak tudi Slovenija poleg nje."

J. S.

Daljša življenjska doba

Po statističnih podatkih demografskega inštituta ZN, objavljenih v letopisu za 1959, živijo Norvežanke povprečno po 75 let, Norvežani pa 79 let. Švedi in Nizozemci dosegajo povprečno enako starost, ženske v teh dveh deželah pa doživijo leto dni nižjo starost kot Norvežanke.

V sedemnajstih deželah doživijo ženske povprečno starost 70 let, moški pa 74 let. Povprečno življenjska doba moških nad 70 let samo v treh omenjenih severnoevropskih državah. Prebivalke ZDA živijo povprečno 73 let, moški pa znatno manj, in sicer do 66 let. Žal statistika ne poudari podatki o vzrokih te razlike.

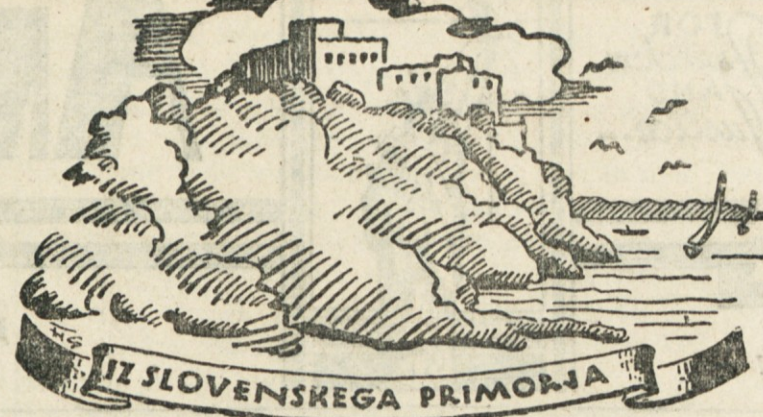
Povprečno najkrajšo življenjsko dobo imajo Indijci (32 let), medtem ko živijo Indijci dve leti dlje. Zelo mladi umirajo ljudje v večini afriških in azijskih dežel in sicer v 20-40 odstotkih pred 30. letom življenja, medtem ko pride v evropskih deželah le 10 odstotkov smrtnih primerov med doraščajočo mladino. Morda prav zato skrbni narava v deželah z zelo kratko povprečno življenjsko dobo za številan naraščaj.

Leteči valovi

Tako imenovani leteči oceanški valovi poslej baje ne bodo več presenečali prebivalstva obalnih naselij.

Na mednarodnem geodetskem in geofizikalnem kongresu v Helsinkih so ameriški, ruski, japonski in čilski znanstveniki sprejeli sklep, da se bodo poslej obveščali o bližanju valov, kakršni so na primer med nedavno katastrofo v Čilu hoteli čez oceansko gladino s hitrostjo 400 milj na uro proti Havajem, japonskim otokom in Kamčatki!

Poslej torej vsaj pri takih posledicah katastrof ne bo več toliko človeških žrtev, ker bo prebivalstvo oddaljenih obal pravočasno opozorjeno na nevarnost.

Zima na Goriškem

Zima se na Goriškem letos dolgo ni oglasila. Že se je zdelo, da je na sočno Gorico pozabila. Po neprestanem deževju zadnjih mesecev in prijetno toplem božičnem prazniku pa je sledil prvi mrzli val. Na oknih so se pokazale ledene rože. Zivo srebro je padlo v toplomerih na 8, ponekod celo na 9 stopinj C pod ničlo. Na več krajih so zmrznille vodovodne cevi.

V Benečiji in Kanalski dolini so imeli celo 18 pod ničlo. Val mraza, kot ga ne pomnijo že 20 let je zajel vso severno Italijo.

Delavstvo Na Rupi je stavkalo

V Rupi pri Gorici je v preteklem mesecu delavstvo štrajkalo, ker tovarna ni hotela pristati na njegove zahteve. Stavka je bila po osmih dneh zaključena s sporazumom. Vodstvo podjetja je ugodilo delu zahtev delavstva, med drugim mu je priznalo ugodnosti, ki jih določa splošna vsedrjavna pogodba za papirno stroko, ter izplačilo 13. plače.

Zastopniki Tržaške trgovske zbornice v Ljubljani

Pretekli mesec, 20. in 21. januarja, so se sestali v Ljubljani predstavniki tržaške in slovenske trgovske zbornice. Predsednik Tržaške zbornice dr. Caidassi je izjavil, da so razgovori potekali v zelo prišrčnem prijateljskem ozračju. Razpravljali so o vseh vprašanjih, ki se tičejo obeh področij in o blagovnem prometu v okviru tržaškega sporazuma. Obravnavali so tudi vprašanje turizma.

Na sestanku so sklenili predložiti, naj bi se obmejni pas razširil na jugoslovanski strani do Gorskoga Kotara, Ljubljane in Bleda, na italijanski pa do Vidma in Benetk.

Graditve v žavelskem pristanišču

V žavelskem industrijskem pristanišču bodo baje skoro začeli graditi industrijski obrat za predelavo eksotičnega lesa CILE ter veliko papirnico avstrijsko-švicarske družbe, ki ima papirnico že pri Timavi. Obe bosta delali za domače potrebe.

Smrt pod strel

V ponedeljek 23. januarja so jugoslovanski obmejni stražniki ubili na meji pri Plavljah Ivana Pečariča, stanujočega v Trstu, po rodu pa iz Pobegov v Istri. Pečarič se je baje pečal s tihotapstvom in tudi imenovan večer je hotel prekorati mejo prepričan, da ta mejo silno burjo ne bo preveč natančno zastražena. Obmejna straža ga je odkrila in ustrelila, ko je tudi sam začel streljati. Pokopali so ga v Plavljah. Ko je njegova žena izvedela za njegovo smrt in pokop, je od jugoslovanskih oblasti zahtevala, da ji vrnejo truplo ubitega moža.

V javnih službah Slovencev ni

V Posebnem statutu o Tržaškem ozemlju je bilo tržaškim Slovincem zajamčeno pravično zastopstvo v vseh javnih uradih. Od podpisa londonskega sporazuma je poteklo že nad šest let, a oblasti niso razpisale niti enega mesta za Slovence, niti so koga imenovali na kako odgovorno mesto. Pri tem predstavljajo Slovenci nad devet desetlin vsega kmečkega prebivalstva Tržaškega ozemlja in tudi precejšnje del prebivalstva v samem mestu.

Vedno več slovenske zemlje v italijanskih rokah

Posebni statut št. 1 narodnostni značaj Tržaškega ozemlja in prispoveduje vsako njegovo sre-

minjanje, vendar to ni preprečilo naseljevanja italijanskega življa na njem. Od Domja preko Občin, Proseka, Sv. Križa, Sesljana in Stivana, to je vzdolž vse obale zidajo za državnim denarjem velika moderna naselja, kjer dobijo stanovanja le italijanske družine. Tako se je dogodilo, da je ponekod domače slovensko prebivalstvo že v manjšini.

Ta akcija je načrtna in se izvaja z denarjem iz državne blagajne, ima pravi značaj kolonizacije, ki naj slovensko zemljo čim prej spravi v italijanske roke.

Podobno kolonizacijo izvajajo italijanske oblasti tudi pri Štandrežu, Podgori in Pevmi na Goriškem.

Tržaški in goriški Slovenci so pričakovali, da bo jugoslovanski zunanji minister Koča Popović, ki je bil v decembru na uradnem obisku v Italiji, spravil vsa ta vprašanja na dnevni red in dosegel izpolnjevanje pogodbe. Iz uradnih poročil in iz samega postopka oblasti v času po obisku ni videti, da bi bilo v tem pogledu kaj doseženega.

Tržaški sodnik o dvojezičnosti

Po že omenjenem Posebnem statutu bi morala veljati na Tržaškem ozemlju dvojezičnost, poleg italijanske tudi slovensčina. Sodnik Buttarini je zahteva zavnil, češ da londonski dogovori niso pravomočni, ker jih rimski parlament še ni potrdil. Ti dogovori so bili sklenjeni jeseni 1956 in jih Jugoslavija že davno izvaja.

Boljša razporeditev na meji

Na obmejnem bloku pri Fernetičih in v Škofijah, pri Rdeči hiši v Gorici in drugod ob mejnih prehodih so si za novo leto jugoslovanski in italijanski mejni stražniki izmenjali voščila. V Sežani se najprej Jugoslovani povabili italijanske stražnike in jim v napitnicah voščili novo leto. Italijani so nato povabili jugoslovanske obmejne stražnike seboj in jih tam pogostili.

Oboji so izrazili željo po še tesnejšem sodelovanju v dobrobit obmejnega prebivalstva.

Stoletnica Miramara

Na Sveti večer 1860 je Miramarski grad dobil svoje prve stanovalce — nadvojvodo Maksimilijana in nadvojvodino Karlo. Grad so gradili štiri leta, vendar so prvo nadstropje končali šele leta 1871, štiri leta po žalostni smrti Maksimilijana v Mehiki. Razkošni grad je v tedanji valuti stal 644,895 goldinarjev — okoli milijon današnjih dolarjev.

"Soča" se je posušila

Soča, "glasilo naprednih Slovencev," na Goriškem je z novim letom usahnila. V zadnji številki je zapisala, da so to narokovale "potrebe in razni drugi razlogi." Katere so bile potrebe in kakšni razlogi, "Soča" ni razodela. "Katoliški list," ki izhaja v Gorici, trdi, da je bila to brez dvoma občutna potreba po zmanjšanju stroškov s strani jugoslovanskega režima za financiranje titovskega političnega aparata v zamejstvu. Nekaj podobnega se je zgodilo preje z razpuščitvijo lastne politične organizacije titovcev ter z nena- dno ukinitvijo tržaškega dnevnika

(Dolje na 3. strani)

Višarska polena

spisal Narte Velikonja

"Grunt je šel!"
 "Grunt je šel? Poveš, kakor da si izgubil gumb!"
 "Ali naj počem? Saj ni bil nikoli moj!"
 "Pa bi bil lahko!"
 "Zdaj pa ni!"
 "Ali je Franca že umrla?"
 "Umrla? Ni šel!"
 "Potem je še zmerom lahko grunt tvoj!"

"Če pa je že napravila testament!"
 "Zadnji držil!" mu je zašepetal na uho. "Jutri bom jaz stopil k njej!"

In sta se razšla, ker je Tine molčal.

Ko je Tine stopil v kuhinjo, je zapazil slannjačo na klopi tik pred vrati Franckine kamre.

"Kaj je to?" je dejal.

"Umaknil sem se ti! Gospodar mora spati v izbi. Tako se spodobi!" je pomežiknil Mohor, potolažen že skoraj radi tistih treh tisočakov, ki jih bo po njegovem mnenju treba plačati pričam.

"Ali Franca bedi?" je vprašal nemoteno Tine.

"Spi!"

"Straži!" je mislil Tine. "Kakor vrag dušo! Straži, da ne bi nihče prišel do nje, da bi priče ne mogle do nje!"

Mohor je stražil bolnico s svojim belim pogledom in ji stregel vse dneve. Ljudem, ki jih je sumil, da bi utegnili biti nevarni njegovim naklepom, je odvrčal:

"Spi! Zdajle je zatisnila veke! Po prstih iz kuhinje — vse se sliši!"

"Ali je boljše?" je vprašala radovedna sosedka.

"Boljša, mnogo boljša," je kimal.

In se mu je nekega dne zdela res boljša.

"Če pa res ozdravi!" mu je zašumelo po glavi. "Potem testament prenaredi, pa smo spet tam!"

In je tiste dni taval ves zbeگان okoli hiše.

Klančarka je spet stregla; ko je mož izginil, je nekaj časa samojokala, potem se je spomnila prvega leta, ko ji je bil tudi izginil za teden dni po dogodku "čez zid". In ji je bil prinesel obleko in čišenje.

"Tudi zdaj bo prinesel," se je tolažila. "Tista misel ga je spet spekla. Sama sem kriva, zakaj sem se igrala z njim."

In jo je srečal župnik, ki je obiskal Franco.

"Od moža še nič pisma? Nič se ne boj! Storil si ni nič, ker bi bili že zvedeli! Vse se zve, Metka, vse. Pošto imamo, brzojav imamo — govoriš lahko po žici na daljavo, nič se ne boj! Vse se zve, vse. — No, povej prav odkrito, ali si kaj pregrešila, da je šel?"

Zensko so polile solze.

"Nisem, zdaj ne! Prvo leto!"

In se je s trepetajočim glasom obtožila, da jo je Matijec prenesel čez zid in je mož videl.

"Samo to," se je zdrzil župnik.

"Samo to!" je zatrdila.

"Huda pokora ti je naložena. Ne godrnjaj, nosi jo radi drugih. Vsak mora nekaj nesti od sosedovega kakor na Višarje polena. Ker smo vsi ena družina, vsi ena sama velika družina. Kakor bi sedeli okoli ognjišča." In je odhajal.

Franca je počasi pritavala okoli vogla, opirajoč se na palico. Roke so se ji tresle, toda v lica, v blede lica je prignal sveži zrak rdeče lise.

Mohor se je dvignil za njo kot čuvaj.

"Izlizala se bo! Še bo treba paziti. Da bi vsaj izročila pred notarjem! Če bi se Matijec bolj brigal! In zdaj bosta s Tinom skupaj. — Da, zdaj je nevarno, ko bosta s Tinom skupaj."

Ker je bila izba poleti bolj hladna, je bila dala res prenesti svoje stvari v izbo. "Kjer je mož!" je dejala, "in ko oče ne mara!" je trdila Klančarka, ki je selila.

"In Tine ti bo tudi ponoči pomagala. Saj je sploh čudno, da se pehajo oče s postrežbo!"

Tako se je Mohor znašel s svojo posteljo v kuhinji. "Pa sem jo polomil!" se je jezil.

"Ampak grunta ne dobiš, tudi če spiš v izbi, hlapec presiti!"

In je lezel zmerom kot senca za Franco. Da bi videl, s kom govori in če ji je kdo hotel šepetati, je naglo kavnil vmes s svojo besedo.

"In Tine ti bo tudi ponoči pomagala. Saj je sploh čudno, da se pehajo oče s postrežbo!"

Tako se je Mohor znašel s svojo posteljo v kuhinji. "Pa sem jo polomil!" se je jezil.

"Ampak grunta ne dobiš, tudi če spiš v izbi, hlapec presiti!"

In je lezel zmerom kot senca za Franco. Da bi videl, s kom govori in če ji je kdo hotel šepetati, je naglo kavnil vmes s svojo besedo.

"In Tine ti bo tudi ponoči pomagala. Saj je sploh čudno, da se pehajo oče s postrežbo!"

Tako se je Mohor znašel s svojo posteljo v kuhinji. "Pa sem jo polomil!" se je jezil.

"Ampak grunta ne dobiš, tudi če spiš v izbi, hlapec presiti!"

In je lezel zmerom kot senca za Franco. Da bi videl, s kom govori in če ji je kdo hotel šepetati, je naglo kavnil vmes s svojo besedo.

"In Tine ti bo tudi ponoči pomagala. Saj je sploh čudno, da se pehajo oče s postrežbo!"

Tako se je Mohor znašel s svojo posteljo v kuhinji. "Pa sem jo polomil!" se je jezil.

"Ampak grunta ne dobiš, tudi če spiš v izbi, hlapec presiti!"

In je lezel zmerom kot senca za Franco. Da bi videl, s kom govori in če ji je kdo hotel šepetati, je naglo kavnil vmes s svojo besedo.

"In Tine ti bo tudi ponoči pomagala. Saj je sploh čudno, da se pehajo oče s postrežbo!"

Tako se je Mohor znašel s svojo posteljo v kuhinji. "Pa sem jo polomil!" se je jezil.

"Ampak grunta ne dobiš, tudi če spiš v izbi, hlapec presiti!"

In je lezel zmerom kot senca za Franco. Da bi videl, s kom govori in če ji je kdo hotel šepetati, je naglo kavnil vmes s svojo besedo.

"In Tine ti bo tudi ponoči pomagala. Saj je sploh čudno, da se pehajo oče s postrežbo!"

Tako se je Mohor znašel s svojo posteljo v kuhinji. "Pa sem jo polomil!" se je jezil.

"Ampak grunta ne dobiš, tudi če spiš v izbi, hlapec presiti!"

In je lezel zmerom kot senca za Franco. Da bi videl, s kom govori in če ji je kdo hotel šepetati, je naglo kavnil vmes s svojo besedo.

"In Tine ti bo tudi ponoči pomagala. Saj je sploh čudno, da se pehajo oče s postrežbo!"

Tako se je Mohor znašel s svojo posteljo v kuhinji. "Pa sem jo polomil!" se je jezil.

"Ampak grunta ne dobiš, tudi če spiš v izbi, hlapec presiti!"

In je lezel zmerom kot senca za Franco. Da bi videl, s kom govori in če ji je kdo hotel šepetati, je naglo kavnil vmes s svojo besedo.

"In Tine ti bo tudi ponoči pomagala. Saj je sploh čudno, da se pehajo oče s postrežbo!"

Tako se je Mohor znašel s svojo posteljo v kuhinji. "Pa sem jo polomil!" se je jezil.

"Ampak grunta ne dobiš, tudi če spiš v izbi, hlapec presiti!"

In je lezel zmerom kot senca za Franco. Da bi videl, s kom govori in če ji je kdo hotel šepetati, je naglo kavnil vmes s svojo besedo.

"In Tine ti bo tudi ponoči pomagala. Saj je sploh čudno, da se pehajo oče s postrežbo!"

Tako se je Mohor znašel s svojo posteljo v kuhinji. "Pa sem jo polomil!" se je jezil.

"Ampak grunta ne dobiš, tudi če spiš v izbi, hlapec presiti!"

In je lezel zmerom kot senca za Franco. Da bi videl, s kom govori in če ji je kdo hotel šepetati, je naglo kavnil vmes s svojo besedo.

"In Tine ti bo tudi ponoči pomagala. Saj je sploh čudno, da se pehajo oče s postrežbo!"

Tako se je Mohor znašel s svojo posteljo v kuhinji. "Pa sem jo polomil!" se je jezil.

"Ampak grunta ne dobiš, tudi če spiš v izbi, hlapec presiti!"

In je lezel zmerom kot senca za Franco. Da bi videl, s kom govori in če ji je kdo hotel šepetati, je naglo kavnil vmes s svojo besedo.

"In Tine ti bo tudi ponoči pomagala. Saj je sploh čudno, da se pehajo oče s postrežbo!"

Tako se je Mohor znašel s svojo posteljo v kuhinji. "Pa sem jo polomil!" se je jezil.

"Ampak grunta ne dobiš, tudi če spiš v izbi, hlapec presiti!"

In je lezel zmerom kot senca za Franco. Da bi videl, s kom govori in če ji je kdo hotel šepetati, je naglo kavnil vmes s svojo besedo.

"In Tine ti bo tudi ponoči pomagala. Saj je sploh čudno, da se pehajo oče s postrežbo!"

Tako se je Mohor znašel s svojo posteljo v kuhinji. "Pa sem jo polomil!" se je jezil.

"Ampak grunta ne dobiš, tudi če spiš v izbi, hlapec presiti!"

In je lezel zmerom kot senca za Franco. Da bi videl, s kom govori in če ji je kdo hotel šepetati, je naglo kavnil vmes s svojo besedo.

"In Tine ti bo tudi ponoči pomagala. Saj je sploh čudno, da se pehajo oče s postrežbo!"

Tako se je Mohor znašel s svojo posteljo v kuhinji. "Pa sem jo polomil!" se je jezil.

Tudi danes se je Mohor dvignil pred hlevom za njo:

"Izlizala se bo! Samo da je Tine ne pregovori, da bi mu izročila pri notarju!"

In je besno, razdražen strmel predse.

"Pa naj izroči meni! Kakor hitro se bo mogla peljati! Zakaj bi pa ne šel ponj, sam ponj?" se je vprašal ves vesel domisleka.

"Da mi jo ta čas pretentajo. Pa bi notarja privabil za druge. Kakor v mišnici sem! Prav kakor je ob Krki. Od zadnjega deževja je bila blatna in motna.

"In ob izviru je čista, potem se umaže. Od vsepovsod sili umazanija vanjo, pa bi ne bila umazana. In zahtevam, da bi Tine videl, da bi Tine vse razumel! Če se voda moti in skali v strugi, pa bi se ne skalila duša med ljudmi! Prav ti bodi, Blaž, le nosi sam svojo pokoro, sam svoje poleno in ker ga tvoj sin po tvoji krivdi noče, nosi še njegovo. Ali si se prej zmisllil nanj? Prej, ko je bil še čas?"

Zalosten in pobit je krevsal po cesti ter trudoma lovil misel. "Kam pa grem?" se je nenadoma ovedel, "moj Bog, kam pa grem?"

Na cesti je tolkel nekdo kamenje za posipavanje. Ves prašen in raztrgan, ne da bi dvignil glavo. Blažu se je zdela kretanja znana.

"Ali je, ali ni?"

In je stopal bliže.

"Seveda je!" je pospešil korak. Tudi oni se je ozrl, molče pograbil čepico na kupu kame-

nja ter se umaknil čez cesto v njive.

"Klančar!" je kriknil Blaž za njim.

Oni se ni ozrl. Kakor da ga klic ne briga, se je izgubil med koruzo in pšenico v polju.

"Klančar!"

Blaž je v strašnem obupu sedel na kup kamenja ter čakal na njem do trde noči. Onega ni bilo nazaj. Zlezel je brez večerje pod šupo in ko je drugo jutro vprašal pri županu, je zvedel, da je Klančar vzel že zvečer svoje pravice ter odšel brez plačila.

"Proti Novemu mestu?"

"Proti Brežicam!"

Blaž je pograbil za palico ter se pripravljal za njim do Kostanjevici.

V Kostanjevici so mu povedali, da se je ponudil za tesarja in odšel v Gorjance podirati hraste.

"Zaradi nje ga moram najti!" je sklenil Blaž. Poldan je že odzvonilo v Leskovcu, Cerkljah, Sv. Križu, Kostanjevici in pri Šent Jerneju, ko je zagledal pred seboj, kako so drvarji podirali hraste na goloseku. Odkril se je tej mogočni poldanski pesmi, ki je šla čez Krško polje. Vmes pa so klicali zvonci poudružnic okoli in okoli. In to pol-

"Polakomnil se je denarja in otresel mene!" mu je šlo po glavi. "Ne mara me za očeta, sramuje se in celo zdaj, ko ima Franco!"

Ves zbit in tih se je napotil nevede proti Brežicam. Obstal je ob Krki. Od zadnjega deževja je bila blatna in motna.

"In ob izviru je čista, potem se umaže. Od vsepovsod sili umazanija vanjo, pa bi ne bila umazana. In zahtevam, da bi Tine videl, da bi Tine vse razumel! Če se voda moti in skali v strugi, pa bi se ne skalila duša med ljudmi! Prav ti bodi, Blaž, le nosi sam svojo pokoro, sam svoje poleno in ker ga tvoj sin po tvoji krivdi noče, nosi še njegovo. Ali si se prej zmisllil nanj? Prej, ko je bil še čas?"

Zalosten in pobit je krevsal po cesti ter trudoma lovil misel. "Kam pa grem?" se je nenadoma ovedel, "moj Bog, kam pa grem?"

Na cesti je tolkel nekdo kamenje za posipavanje. Ves prašen in raztrgan, ne da bi dvignil glavo. Blažu se je zdela kretanja znana.

"Ali je, ali ni?"

In je stopal bliže.

"Seveda je!" je pospešil korak. Tudi oni se je ozrl, molče pograbil čepico na kupu kame-

nja ter se umaknil čez cesto v njive.

"Klančar!" je kriknil Blaž za njim.

Oni se ni ozrl. Kakor da ga klic ne briga, se je izgubil med koruzo in pšenico v polju.

"Klančar!"

Blaž je v strašnem obupu sedel na kup kamenja ter čakal na njem do trde noči. Onega ni bilo nazaj. Zlezel je brez večerje pod šupo in ko je drugo jutro vprašal pri županu, je zvedel, da je Klančar vzel že zvečer svoje pravice ter odšel brez plačila.

"Proti Novemu mestu?"

"Proti Brežicam!"

Blaž je pograbil za palico ter se pripravljal za njim do Kostanjevici.

V Kostanjevici so mu povedali, da se je ponudil za tesarja in odšel v Gorjance podirati hraste.

"Zaradi nje ga moram najti!" je sklenil Blaž. Poldan je že odzvonilo v Leskovcu, Cerkljah, Sv. Križu, Kostanjevici in pri Šent Jerneju, ko je zagledal pred seboj, kako so drvarji podirali hraste na goloseku. Odkril se je tej mogočni poldanski pesmi, ki je šla čez Krško polje. Vmes pa so klicali zvonci poudružnic okoli in okoli. In to pol-

nja ter se umaknil čez cesto v njive.

"Klančar!" je kriknil Blaž za njim.

Oni se ni ozrl. Kakor da ga klic ne briga, se je izgubil med koruzo in pšenico v polju.

"Klančar!"

Blaž je v strašnem obupu sedel na kup kamenja ter čakal na njem do trde noči. Onega ni bilo nazaj. Zlezel je brez večerje pod šupo in ko je drugo jutro vprašal pri županu, je zvedel, da je Klančar vzel že zvečer svoje pravice ter odšel brez plačila.

"Proti Novemu mestu?"

"Proti Brežicam!"

Blaž je pograbil za palico ter se pripravljal za njim do Kostanjevici.

V Kostanjevici so mu povedali, da se je ponudil za tesarja in odšel v Gorjance podirati hraste.

"Zaradi nje ga moram najti!" je sklenil Blaž. Poldan je že odzvonilo v Leskovcu, Cerkljah, Sv. Križu, Kostanjevici in pri Šent Jerneju, ko je zagledal pred seboj, kako so drvarji podirali hraste na goloseku. Odkril se je tej mogočni poldanski pesmi, ki je šla čez Krško polje. Vmes pa so klicali zvonci poudružnic okoli in okoli. In to pol-

nja ter se umaknil čez cesto v njive.

"Klančar!" je kriknil Blaž za njim.

Oni se ni ozrl. Kakor da ga klic ne briga, se je izgubil med koruzo in pšenico v polju.

"Klančar!"

Blaž je v strašnem obupu sedel na kup kamenja ter čakal na njem do trde noči. Onega ni bilo nazaj. Zlezel je brez večerje pod šupo in ko je drugo jutro vprašal pri županu, je zvedel, da je Klančar vzel že zvečer svoje pravice ter odšel brez plačila.

"Proti Novemu mestu?"

"Proti Brežicam!"

Blaž je pograbil za palico ter se pripravljal za njim do Kostanjevici.

V Kostanjevici so mu povedali, da se je ponudil za tesarja in odšel v Gorjance podirati hraste.

"Zaradi nje ga moram najti!" je sklenil Blaž. Poldan je že odzvonilo v Leskovcu, Cerkljah, Sv. Križu, Kostanjevici in pri Šent Jerneju, ko je zagledal pred seboj, kako so drvarji podirali hraste na goloseku. Odkril se je tej mogočni poldanski pesmi, ki je šla čez Krško polje. Vmes pa so klicali zvonci poudružnic okoli in okoli. In to pol-

nja ter se umaknil čez cesto v njive.

"Klančar!" je kriknil Blaž za njim.

Oni se ni ozrl. Kakor da ga klic ne briga, se je izgubil med koruzo in pšenico v polju.

"Klančar!"

Blaž je v strašnem obupu sedel na kup kamenja ter čakal na njem do trde noči. Onega ni bilo nazaj. Zlezel je brez večerje pod šupo in ko je drugo jutro vprašal pri županu, je zvedel, da je Klančar vzel že zvečer svoje pravice ter odšel brez plačila.

"Proti Novemu mestu?"

"Proti Brežicam!"

Blaž je pograbil za palico ter se pripravljal za njim do Kostanjevici.

V Kostanjevici so mu povedali, da se je ponudil za tesarja in odšel v Gorjance podirati hraste.

"Zaradi nje ga moram najti!" je sklenil Blaž. Poldan je že odzvonilo v Leskovcu, Cerkljah, Sv. Križu, Kostanjevici in pri Šent Jerneju, ko je zagledal pred seboj, kako so drvarji podirali hraste na goloseku. Odkril se je tej mogočni poldanski pesmi, ki je šla čez Krško polje. Vmes pa so klicali zvonci poudružnic okoli in okoli. In to pol-

nja ter se umaknil čez cesto v njive.

"Klančar!" je kriknil Blaž za njim.

Oni se ni ozrl. Kakor da ga klic ne briga, se je izgubil med koruzo in pšenico v polju.

"Klančar!"

Blaž je v strašnem obupu sedel na kup kamenja ter čakal na njem do trde noči. Onega ni bilo nazaj. Zlezel je brez večerje pod šupo in ko je drugo jutro vprašal pri županu, je zvedel, da je Klančar vzel že zvečer svoje pravice ter odšel brez plačila.

"Proti Novemu mestu?"

"Proti Brežicam!"

Blaž je pograbil za palico ter se pripravljal za njim do Kostanjevici.

V Kostanjevici so mu povedali, da se je ponudil za tesarja in odšel v Gorjance podirati hraste.

"Zaradi nje ga moram najti!" je sklenil Blaž. Poldan je že odzvonilo v Leskovcu, Cerkljah, Sv. Križu, Kostanjevici in pri Šent Jerneju, ko je zagledal pred seboj, kako so drvarji podirali hraste na goloseku. Odkril se je tej mogočni poldanski pesmi, ki je šla čez Krško polje. Vmes pa so klicali zvonci poudružnic okoli in okoli. In to pol-

nja ter se umaknil čez cesto v njive.

"Klančar!" je kriknil Blaž za njim.

dansko morje glasov, ki so mu kot ob morskih skalah odgovarjali zvonovi na Raki, v Krškem, Vidmu in Brežicah, se je zaganjalo in plalo od srebrnega pasa Save do temne Krke, ki je lezla pod njim skozi rumene pasove žitnih leh, se je zaganjalo in plalo preko belih cest, belih travnikov med travniki, na katerih je zelenela otava..

Čuden strah ga je nenadoma obšel:

"To polje je pokazal skušnjava Kristusu, ko ga je skušal! Sam Gospod ga je blagoslovil s svojim pogledom! Pogledaj me ne na tej poti in me blagoslovi!"

— Saj me je že, ko me je sem pripeljal!"

(Dalje prihodnjič)

CHICAGO, ILL.

HOUSEHOLD HELP

LOVELY North Shore home requires excellent housekeeper. 25-45 years. Top sal. for 5½ days. Own room and bath with TV. Must have recent references. VERNON 5-3861. (27)

CHICAGO, ILL.

BUSINESS OPPORTUNITY

GOSTILNA NAPRODAJ — zaradi smrti. 1549 School St. 4-sobno stanovanje. Poceni. Kličite BI 8-2015. (27)

WILLIAMS MILITARY ACADEMY